

Aan de leden van de gemeenteraad van Wijchen

Gemeente Wijchen

Kasteellaan 27
Postbus 9000
6600 HA Wijchen

t 088 432 70 00

e gemeente@wijchen.nl

datum 24 augustus 2021
onderwerp Onze reactie op het initiatiefvoorstel carillon
Verzonden 24 AUG 2021

contactpersoon

Rob Ribbink
t 088 432 7344

ons kenmerk

Z/20/052710

Beste leden van de gemeenteraad,

In uw raadsvergadering van 30 september ligt een initiatiefvoorstel van de raadsfracties van Kernachtig Wijchen, CDA en Wijchen Lokaal voor over het plaatsen van een carillon in de toren van het Kasteel van Wijchen. In onze vergadering van 17 augustus hebben wij uw voorstel besproken. In deze brief geven wij onze reactie op dit initiatiefvoorstel. Ook schetsen we het vervolgproces indien u dit initiatiefvoorstel omarmt.

Waardering voor het burgerinitiatief

Allereerst willen wij onze waardering uitspreken richting de initiatiefnemers van stichting Vrienden van het Wijchens Carillon, voor de tijd en de energie die zij hebben gestoken in hun plan. Ook vinden wij het bijzonder knap dat zij middels crowdfunding een dergelijk hoog bedrag bijeen hebben gebracht. Zeker in deze coronatijd waarin ondernemers het zwaar hebben en het niet vanzelfsprekend is dat zij (grote) bedragen sponsoren voor nieuwe burgerinitiatieven.

Wij zijn het met de indieners van het initiatiefvoorstel eens dat dit initiatief serieus dient te worden beoordeeld op haalbaarheid. In een eerder stadium hebben we daarom meermaals gesproken met de initiatiefgroep over dit initiatief. Hoe sympathiek we het burgerinitiatief ook vinden, we kwamen toen tot de conclusie dat het plan niet haalbaar was in de toren van het kasteel. Een van de redenen was destijds dat we geen cofinanciering beschikbaar hebben voor het initiatief. Daarnaast wilden we geen medewerking verlenen vanwege de cultuurhistorie, twijfels over het draagvlak, en de plannen van het museum. Dit is met de initiatiefgroep meermaals besproken. Inmiddels is die situatie op een accent veranderd. De initiatiefgroep is minder afhankelijk van cofinanciering van de gemeente.

Wat is ons advies aan uw raad?

Wij adviseren u om het initiatiefvoorstel af te wijzen. In ons besluit 19/27584 gaven wij al aan dat het plaatsen van een carillon in de toren van

het kasteel niet wenselijk is. Wij denken niet dat het doel van de initiatiefgroep bereikt wordt – het verhogen van de sfeer op de Markt – door een carillon in de toren van het kasteel te plaatsen. Onze argumenten hiervoor zijn:

A. Cultuurhistorisch

Een carillon heeft geen functioneel toegevoegde waarde én is een wezensvreemd element in het kasteel vanuit cultuurhistorisch oogpunt. Weliswaar heeft Kasteel Wijchen meer niet-cultuurhistorische elementen. Maar deze elementen hebben een *functionele* reden. Denk bijvoorbeeld aan de lift, klimaatbeheersing en de glazen overkapping van de binnenplaats. Deze elementen dragen bij aan het functioneel gebruik van het kasteel.

B. Draagvlak

Omwonenden verwachten geluidsoverlast van het carillon. Wij hebben meerdere signalen ontvangen van omwonenden die om die reden bezwaar maken tegen het plaatsen van een carillon in het kasteel.

De initiatiefgroep wil dat het carillon hoorbaar is op de Markt. Het doel is sfeerverhoging. Om het geluid vanaf het kasteel op de Markt hoorbaar te laten zijn, zal de geluidsbelasting voor onversterkte muziek hoger zijn dan de APV toestaat. Dit laat het indicatieve onderzoek zien dat is uitgevoerd in opdracht van de initiatiefnemers. Dit kan worden opgelost door de APV te wijzigen.

In de afweging tussen mogelijke geluidsoverlast voor omwonenden en sfeerverhoging op de Markt pleiten wij ervoor om af te zien van een carillon. Omwonenden horen ieder (half)uur en dagelijks de klanken van het carillon. Bezoekers horen ze alleen sporadisch als zij op dat moment in het centrum zijn.

C. Sfeer en verbinding.

Wij doen geen uitspraak of het carillon sfeer brengt in het centrum. Dat is een kwestie van smaak. De één hoort graag de klanken van een carillon, de ander vindt een draaiorgel mooi. Voor weer een ander hoeft er helemaal geen muziek gespeeld te worden voor een aantrekkelijk centrum.

Als het gaat om de versterking van het kasteel met het centrum, dan hebben we daar geen carillon voor nodig. We zijn door de renovatie van het kasteel en project "Tussen Kasteel en Wijchens Meer" al volop bezig met de versterking van de relatie tussen het kasteel en het centrum. Daarnaast werken we aan een inhoudelijke verbinding tussen kasteel en centrumondernemers door het ontwikkelen van arrangementen.

D. Financierbaarheid

De kosten zijn voor rekening van de initiatiefnemers; zowel de kosten van de investering als de jaarlijkse beheer- en onderhoudskosten voor het carillon. In het initiatiefvoorstel lezen wij dat de initiatiefnemers € 80.000,- beschikbaar hebben voor de investering. Verder lezen wij dat deze kosten het totale project afdekken waarbij tevens rekening is gehouden met €10.000,- onvoorzien.

Wat ons betreft komen alle kosten die te maken hebben met de realisatie van een carillon voor rekening van de initiatiefgroep. Naast de investering, zijn dat onderzoekskosten, leges en bijkomende kosten die direct het gevolg zijn van dit initiatief. Binnen de gemeentebegroting is geen dekking voor deze kosten.

Wij schatten in dat voor aanvullend onderzoek € 21.000 nodig is. Dat zou betekenen dat de initiatiefgroep over onvoldoende middelen beschikt om alle kosten te financieren.

Daarnaast kunnen wij niet beoordelen wat de jaarlijkse onderhoudskosten zijn, en dus niet zeggen of de financiering door de initiatiefgroep voldoende is.

Wat is de te volgen procedure/plan van aanpak?

Indien uw gemeenteraad het initiatiefvoorstel aanneemt, zijn wij voornemens de volgende procedure volgordelijk te doorlopen.

1. Advisering Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed, monumentenwacht en -commissie.

Het kasteel is een Rijksmonument. Dat kent zijn beperkingen. Het plaatsen van een carillon is vergunningplichtig op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Monumentenwet.

Ingrepen in/aan/bij het kasteel moeten ter advisering worden voorgelegd aan:

- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed;
- Monumentenwacht;
- Gemeentelijke Monumentencommissie.

Het college doet een formeel verzoek voor advies over het toevoegen van een carillon in de toren van het kasteel. De verwachte doorlooptijd is maximaal 26 weken. We adviseren de initiatiefnemers eerst een vooroverleg bij de gemeente aan te vragen waarbij de dorpsbouwmeester en de monumentencommissie aanwezig zijn. Hierin kunnen de initiatiefnemers hun plan voorleggen en vragen naar de haalbaarheid voor de (monumenten)vergunning. De uitkomsten van het vooroverleg worden in het plan opgenomen. Het vooroverleg combineren we met een vergadering van de monumentencommissie. De te verwachten legeskosten voor de initiatiefnemers zijn zo'n € 360,-.

2. Bouwtechnische uitwerking van het plan (onderdeel WABO vergunning).

Op basis van een eerste globale inschatting gaan we ervan uit dat het technisch mogelijk is om het carillon in de toren te plaatsen. Er is echter een bouwtechnische uitwerking nodig om constructief en ruimtelijk te kunnen beoordelen of het carillon daadwerkelijk past in de toren. Het college laat onderzoek doen naar de technische mogelijkheden voor het plaatsen van een carillon in de toren van het kasteel. De verwachte doorlooptijd ligt tussen de 8 en 12 weken. De verwachte kosten voor rekening van de initiatiefnemers zijn € 10.000,-.

3. Akoestisch onderzoek.

De initiatiefnemers hebben een akoestisch onderzoek laten uitvoeren. Dit onderzoek heeft een indicatief karakter. Dus moet er een geheel nieuw akoestisch onderzoek worden uitgevoerd. Kosten van een dergelijk onderzoek worden geraamd op € 6.000,- voor rekening van de initiatiefnemers. Verwachte doorlooptijd is 12 weken.

3a. Aanvullend onderzoek naar geluid en trillingen in het kasteel

Er is aanvullend akoestisch onderzoek en onderzoek naar trillingen nodig om vast te stellen of voldaan wordt aan de ARBO normen voor geluid en trillingen in het gebouw.

Aandachtspunt is de wijze waarop het carillon in de toren wordt bevestigd. Dit heeft effect op de trillingen. We zoeken een bureau dat hiermee ervaring heeft. De te verwachte kosten zijn € 5.000,- voor rekening van de initiatiefnemers. Doorlooptijd: 12 weken. Mogelijk leidt de uitkomst tot extra kosten doordat er aanpassingen aan het gebouw nodig zijn. Deze bijkomende kosten zijn voor rekening van de initiatiefnemers.

4. Toetsing samengaan plannen stichting Museum Kasteel Wijchen en toevoegen carillon.

Het museum is huurder van een deel van het kasteel en zit pal onder de toren. Daarnaast maakt het museum gebruik van de toren in de museale beleving van het kasteel en voor de kasteelrondleidingen.

Het college doet een formeel verzoek aan Stichting Museum kasteel Wijchen om aan te geven of het carillon in de kasteeltoren geplaatst kan worden, zodanig dat het geen gevolgen heeft voor de museale beleving. De verwachte doorlooptijd is 6 weken. Er zijn geen kosten aan verbonden.

Kosten verlies subsidie

Het museum Kasteel Wijchen heeft € 168.000,- subsidies van fondsen binnengehaald voor de versterking van het museale verhaal in het kasteel. Onderdeel van dit plan is de toegankelijkheid van de toren en het uitzicht naar buiten. Indien het carillon uitvoering van (delen van) het subsidiabele plan verhinderen, kunnen fondsen subsidie terugvorderen. Eerder heeft u aangegeven bereid te zijn het mogelijk verlies aan subsidie van de stichting Museum kasteel Wijchen te compenseren. Hiervoor hebben wij geen middelen beschikbaar. Het gaat om een bedrag van maximaal € 168.000,-.

5. Aanpassen APV

Tenslotte besluit u of u het verantwoord vindt om de geluidsnormen voor onversterkte muziek in de APV aan te passen waardoor deze normen niet meer van toepassing zijn op het carillon. Bij het besluit voor aanpassing weegt u af welke geluidbelasting u acceptabel vindt voor de omwonenden van het kasteel en welke overige voorwaarden moeten gelden voor het carillon. Bijvoorbeeld alleen overdag toestaan tussen 6.00 en 19.00 uur of nog beperktere tijden; ieder (half)uur of 3 keer per dag; alleen op zon- en feestdagen; etc.

Bezwaren

We sluiten niet uit dat er formeel bezwaar wordt ingediend door omwonenden als er een vergunning wordt afgegeven. We moeten rekening

houden met kosten voor bezwaar- en beroepzaken. Daarnaast kost het afhandelen van bezwaren de nodige tijd.

Resumé planning en kosten

Totale geschatte doorlooptijd: 56 weken exclusief bezwaar- en beroepsprocedures.

Totaal geschatte kosten: € 21.000,- exclusief ambtelijke uren, kosten bezwaar- en beroepsprocedures, en eventueel opvangen wegvallen subsidie Museum.

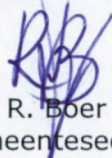
Tot slot

Het is niet zo dat we tegen een carillon zijn. Alternatieven voor de kasteeltoren zijn voor ons bespreekbaar. Ook denken we mee over alternatieven voor een carillon die de sfeer op de Markt versterken. We gaan hierover graag met de initiatiefnemers om de tafel.

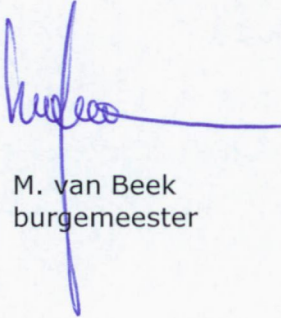
Wij danken u voor de moeite die u genomen heeft om tot dit initiatiefvoorstel te komen.

Wij hopen dat u met deze brief voldoende onderbouwing heeft om een besluit te nemen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

drs. R. Boer
gemeentesecretaris

M. van Beek
burgemeester